

**การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช
ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา**

ไพศอล หะยีสาและ^{/1} สมลักษณ์ วงษ์ธานี^{/1} ชัยญ์นนท์ เต็มมา^{/1} จิตรานุช เรืองกิจ^{/1}
จิระ สุวรรณประเสริฐ^{/2} ธัชชาวิมล สรรุโณ^{/2} พิทักษ์ พรหมเทพ^{/3} วิภาลัย พุดจันทิก^{/4}

บทคัดย่อ

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา เริ่มต้นจากการศึกษาความเป็นมา สาารวจ และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบปัญหาที่สำคัญ คือ ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ไม่เพียงพอ และปัญหาการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช โดยกำหนดชนิดพืชที่จะร่วมกันพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิต คือ เห็ด ข้าวโพดหวาน พืชผัก และทุเรียน โดยเริ่มจากถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม พบว่าผู้เข้ารับการอบรมทุกราย มีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น จากนั้นจัดทำแปลงต้นแบบ ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร มาสนับสนุนการดำเนินงาน บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต จำนวนผลผลิต และรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต เพื่อวัดผลการดำเนินงาน พร้อมกับการติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง โดยในปีการผลิต 2561 ถึง ปีการผลิต 2564 มีรายได้รวมจากการผลิตก่อนซื้อเห็ด จากผลผลิตเห็ดสด/เห็ดแปรรูป จากผลผลิตข้าวโพดหวาน และผลผลิตพืชผัก เป็นเงิน 65,606 บาท 583,921 บาท 181,584 บาท และ 1,665,154 บาท ตามลำดับ รวมรายได้ทั้งสิ้น 2,496,265 บาท

ผลผลิตของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวนทั้งสิ้น 14 ชนิดพืช คิดเป็นพื้นที่รวมทั้งสิ้น 3 ไร่ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด และมีเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด กับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อื่นๆ มีการเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญด้านการเกษตรของรัฐบาล เช่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชที่มีคุณภาพ สู่แปลงเกษตรกรในพื้นที่ จึงร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ คัดเลือกเกษตรกรแปลงต้นแบบ เพื่อขยายผลเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โดยสนับสนุนองค์ความรู้ พร้อมทั้งติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นการขยายผลฯ ในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 2 ราย และในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 2 ราย จำนวนรวมทั้งสิ้น 4 ราย ซึ่งแต่ละรายสามารถรายได้จากแปลงต้นแบบ ประมาณ 2,000-4,000 บาทต่อเดือน

^{/1} ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

^{/2} สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

^{/3} ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

^{/4} ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา

คำนำ

แนวทางพระราชดำริและความเป็นมาของโครงการ

สมาชิกราชภัฏอาสารักษามูลบ้าน (อรบ.) และเกษตรกรในพื้นที่อำเภอธารโต ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ มีความประสงค์ขอพระราชทานฟาร์มตัวอย่าง โครงการตามแนวทางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน แหล่งรายได้ ศูนย์การเรียนรู้และเสริมสร้างความปลอดภัยในพื้นที่ จึงรวมตัวกันจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม บริเวณบ้านธารโต หมู่ที่ 1 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา เพื่อเสนอคณะกรรมการฯ ชุดที่ 1 จังหวัดยะลา ดำเนินการในการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างฯ ธารโต ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งหมด 128 ไร่ และเริ่มการดำเนินงาน เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551

กรมวิชาการเกษตร มีหน้าที่รับผิดชอบงานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร ดำเนินการทดสอบและพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน โดยนำผลงานที่ผ่านการวิจัยแล้วไปถ่ายทอดเทคโนโลยี ในลักษณะการทดสอบและพัฒนาไปสู่พื้นที่เป้าหมาย ในรูปแบบระบบการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ และเพิ่มทักษะให้แก่เกษตรกร เพื่อคุณภาพชีวิต รายได้ และเป็นอาชีพที่มั่นคงต่อไป

กรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา รับผิดชอบงานพัฒนาด้านการผลิตพืช โดยจัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี และจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืชที่มีคุณภาพ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อผลิตอาหารที่ปลอดภัย ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม นำไปสู่สร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการผลิต
2. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชที่มีคุณภาพ
3. เพื่อขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชที่มีคุณภาพ สู่แปลงเกษตรกรในพื้นที่

วิธีดำเนินการ และสถานที่ดำเนินการ

(1) อุปกรณ์

วัสดุการเกษตร พันธุ์พืช ก้อนเชื้อเห็ด ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

(2) วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษาความเป็นมา สสำรวจสภาพพื้นที่โครงการฯ และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. วางแผน ตั้งเป้าหมายการดำเนินงานประจำปี และจัดทำแผนการผลิตพืช เพื่อเชื่อมโยงการตลาด
3. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตเห็ด

วิธีการ 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

- 2) พัฒนาการผลิตเห็ด การผลิตก้อนเชื้อเห็ด และแปรรูปผลผลิตเห็ด

4. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตข้าวโพดหวาน

- วิธีการ 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
2) จัดทำแปลงต้นแบบภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

5. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตพืชผัก

- วิธีการ 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
2) จัดทำแปลงต้นแบบภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

6. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตทุเรียน

- วิธีการ 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
2) จัดทำแปลงต้นแบบภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

7. ติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง และจัดเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลการดำเนินงาน

8. ตรวจสอบรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

9. พัฒนาการตลาด

10. เชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญด้านการเกษตรของรัฐบาล

11. ขยายผลสู่แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร

- วิธีการ 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
2) ติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง และจัดเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลการดำเนินงาน

(3) การบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

บันทึกการเจริญเติบโต ผลผลิต ต้นทุน รายได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา

(4) ระยะเวลาที่ดำเนินการ

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการฯ ปี พ.ศ.2552 ถึง ปัจจุบัน

(5) สถานที่ดำเนินการ

โครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ธารโต

บ้านธารโต หมู่ที่ 1 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

ผลและวิจารณ์ผลการดำเนินงาน

1. ศึกษาความเป็นมา สํารวจสภาพพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

● ข้อมูลทั่วไป : โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านธารโต ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ริมถนนสาย 410 (ยะลา-เบตง) ตรงข้ามวัดธารโต จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 พื้นที่ปลูกก่อนดำเนินงาน เป็นสวนยางพารา สวนผลไม้ สวนมะพร้าว และปารก มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นอยู่ทั่วไป

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ หลังโรงเรียนธารโศภนวิทย์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ สหกรณ์ราษฎรอาสารักษาหมู่บ้าน
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ โรงเรียนธารโศภนวิทย์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ สวนยางประชากรในหมู่บ้าน
- สภาพพื้นที่ปัจจุบัน : เป็นที่ราบ มีเนื้อที่ทั้งหมด 128 ไร่ แบ่งตามพื้นที่การใช้ประโยชน์ ดังนี้
 - เกษตรกรรม จำนวน 39 ไร่
 - ไม้ผล จำนวน 15 ไร่
 - ป่าชุมชน จำนวน 49 ไร่
 - ปศุสัตว์ จำนวน 3 ไร่
 - ประมง จำนวน 3 ไร่
 - ศาลาทรงงาน จำนวน 10 ไร่
 - อาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์ จำนวน 2 ไร่
 - สำนักงาน จำนวน 3 ไร่
 - อาคารผลิตและโรงเปิดดอกเห็ด จำนวน 4 ไร่
- ภูมิอากาศ : สภาพภูมิอากาศร้อน-ชื้น เนื่องจากมีภูเขาล้อมรอบ ฝนตกเกือบตลอดปี ฤดูฝน ประมาณ ช่วงเดือนพฤษภาคม – มกราคม ส่วนฤดูร้อนประมาณช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน
- ลักษณะของดิน : เป็นดินร่วนปนทราย และดินเหนียว ที่เกิดจากการสลายตัวของหินดินดาน มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการเพาะปลูก
- ลักษณะแหล่งน้ำ : แหล่งน้ำธรรมชาติ มีลำคลองไหลผ่าน 3 สาย มาประจบกัน
- สาธารณูปโภคภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ :
 - ระบบไฟฟ้าจากภูมิภาค และจากพลังงานแสงอาทิตย์
 - ระบบน้ำประปา
 - โทรศัพท์
- เครื่องจักรกลการเกษตรภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ :
 - รถไถนาหิ้วขับ จำนวน 1 คัน
 - รถไถพรวนดินเดินตาม จำนวน 1 คัน
 - รถแม็คโครเล็ก จำนวน 1 คัน
 - เครื่องตัดหญ้า จำนวน 4 เครื่อง
- เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ :
 1. เจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน แบ่งเป็น
 - ผู้จัดการ จำนวน 1 คน
 - รองผู้จัดการ จำนวน 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 1 คน
 - เจ้าหน้าที่การตลาด จำนวน 1 คน

2. พนักงาน จำนวน 36 คน
3. พนักงานรักษาความปลอดภัย จำนวน 16 คน
- ก่อนนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร เข้าไปดำเนินการ พบปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้
 1. ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
ดำเนินการแก้ไขโดย การจัดทำแผนการผลิตพืช พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิต ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพของกรมวิชาการ และตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
 2. พื้นที่ปลูกบางส่วน ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชผัก เนื่องจากเป็นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมขัง
ดำเนินการแก้ไขโดย การปรับพื้นที่การเพาะปลูก การปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเพาะปลูก หรือการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกเป็นการปลูกแบบยกแคร่ ปลูกแบบยกร่อง
 3. การเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช
ดำเนินการแก้ไขโดย การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น BT 1 – DOA BS - DOA 24 และไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย

2. วางแผน ตั้งเป้าหมายการดำเนินงานประจำปี และจัดทำแผนการผลิตพืช เพื่อเชื่อมโยงการตลาด

จากการสำรวจพื้นที่ทั้งหมดของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และร่วมกันหาแนวทางการปลูกพืชให้ตรงกับความต้องการของทางโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ที่ต้องการจะปลูกเป็นพืชชนิดใหม่เพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โดยกำหนดชนิดพืชที่จะร่วมกันพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิต คือ เห็ด ข้าวโพดหวาน พืชผัก และทุเรียน

3. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตเห็ด

กรมวิชาการเกษตรได้สนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ สนับสนุนปัจจัยการผลิต และร่วมพัฒนาการผลิตเห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดโคนญี่ปุ่น เห็ดหูหนู การผลิตก้อนเชื้อเห็ด และการแปรรูปผลผลิตเห็ด ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ตลอดจนขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรบริเวณใกล้เคียงและนักศึกษาที่สนใจได้มาศึกษาดูงาน ทำให้โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มีรายได้จากกิจกรรมการผลิตเห็ดทุกเดือน โดยในปีการผลิต 2561 ถึง ปีการผลิต 2564 มีรายได้รวมจากการผลิตก้อนเชื้อเห็ด จากผลผลิตเห็ดสด/เห็ดแปรรูป เป็นเงิน 65,606 บาท และ 583,921 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 2, ภาพชุดที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลผลผลิตและรายได้ กิจกรรมการผลิตเห็ด

ปีการผลิต	ก้อนเชื้อเห็ด		เห็ดสด/เห็ดแปรรูป	
	ผลผลิต (ก้อน)	รายได้ (บาท)	ผลผลิต (กิโลกรัม)	รายได้ (บาท)
2561	3,765	26,680	2,529.00	156,045
2562	477	4,056	1,450.70	88,486
2563	1,816	17,760	2,674.30	165,630
2564	1,719	17,110	2,804.20	173,760
รายได้รวม (บาท)	-	65,606	-	583,921

ภาพชุดที่ 1 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตเห็ด

4. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตข้าวโพดหวาน

ปีงบประมาณ 2562 จัดการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม 20 ราย ผลการประเมินความรู้ผู้เข้ารับการอบรม พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม 3.80 คะแนน หลังอบรม 9.40 คะแนน ซึ่งทุกรายมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 2, ภาพชุดที่ 2)

ตารางที่ 2 คะแนนความรู้ของเกษตรกรที่ผ่านการอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน

ปีงบประมาณ ที่จัดอบรม	ผู้เข้าอบรม (ราย)	คะแนนเฉลี่ยการประเมินความรู้			
		คะแนนเฉลี่ย ก่อนอบรม	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย หลังอบรม	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2562	20	3.80	0.60	9.40	0.58

ภาพชุดที่ 2 การอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน

จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตข้าวโพดหวาน ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร มาสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์สงขลา 84-1 ปุยหมักเติมอากาศ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดินและเพิ่มธาตุอาหารแก่พืช (กรมวิชาการเกษตร, 2559) สารชีวภัณฑ์กำจัดแมลง BT 1 – DOA และไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และทางโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ที่ต้องการจะปลูกเป็นพืชชนิดใหม่เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค จึงได้จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตข้าวโพดหวาน พันธุ์ราชินีทับทิมสยาม ควบคู่ไปด้วยกัน

ตารางที่ 3 เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำมาสนับสนุนการปรับเปลี่ยนต้นแบบการผลิตข้าวโพดหวาน

เทคโนโลยี	ประโยชน์	วิธีการใช้
ของกรมวิชาการเกษตร		
ข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์สงขลา 84-1	- ผลผลิตน้ำหนักฝักทั้งเปลือก 2,500-2,800 กิโลกรัม/ไร่ - คุณภาพบริโภคดีมาก หวาน เยื่อหุ้มเมล็ดบาง นุ่ม - อายุเก็บเกี่ยว 73-75 วัน	การปลูกแบบแถวคู่ - ระยะระหว่างแถว 70 เซนติเมตร - ระยะระหว่างสันร่อง 120 เซนติเมตร - ระยะระหว่างต้น 25 เซนติเมตร - จำนวน 1 ต้นต่อหลุม
ปุ๋ยหมักเติมอากาศ	ปรับปรุงโครงสร้างของดิน และเพิ่มธาตุอาหารแก่พืช	ใช้อัตรา 200-500 กิโลกรัมต่อไร่
BT 1 – DOA	ควบคุมหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด	- ใช้อัตรา 80-100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน - หากพบหนอนระบาดรุนแรง ควรใช้อัตราที่สูง และพ่นถี่ขึ้น - ควรหลีกเลี่ยงการพ่น ในช่วง 10.00 น. ถึง 15.00 น.
ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย	ควบคุมหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	- ใช้อัตรา 5-10 ถุงเพาะเลี้ยง/ไร่ พ่นทุก 10 วัน - หากพบการระบาดมาก ควรพ่นทุก 5-7 วัน

จากบันทึกการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์สงขลา 84-1 พบว่า มีความสูงต้น ความสูงฝัก และน้ำหนักฝักเปลือกเปลือก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 141.80 เซนติเมตร 46.50 เซนติเมตร และ 281 กรัม ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ราชินีทับทิมสยาม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 215.20 เซนติเมตร 98.50 เซนติเมตร และ 181 กรัม ตามลำดับ (ตารางที่ 4, ภาพชุดที่ 3-4)

ตารางที่ 4 ข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดหวาน จากแปลงต้นแบบภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

รายการ	พันธุ์สงขลา 84-1	พันธุ์ราชินีทับทิมสยาม
ค่าเฉลี่ยน้ำหนักฝักทั้งเปลือก (กรัม)	353	278
ค่าเฉลี่ยน้ำหนักฝักเปลือกเปลือก (กรัม)	281	181
ค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงฝัก (เซนติเมตร)	17.70	18.30
ค่าเฉลี่ยความกว้างฝัก (เซนติเมตร)	5.07	4.39
ค่าเฉลี่ยความยาวฝัก (เซนติเมตร)	20.20	18.54
ค่าเฉลี่ยความหวาน (เซนติเมตร)	10	10
ค่าเฉลี่ยความสูงต้น (เซนติเมตร)	141.80	215.20
ค่าเฉลี่ยความสูงฝัก (เซนติเมตร)	46.50	98.50

ภาพชุดที่ 3 แปลงต้นแบบการผลิตข้าวโพดหวาน ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

ภาพชุดที่ 4 การบันทึกการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดหวานในแปลงต้นแบบ

5. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตพืชผัก

ปีงบประมาณ 2563 จัดการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม 20 ราย ผลการประเมินความรู้ผู้เข้ารับการอบรม พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม 4.55 คะแนน หลังอบรม 9.75 คะแนน ซึ่งทุกรายมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 5, ภาพชุดที่ 5)

ตารางที่ 5 คะแนนความรู้ของเกษตรกรที่ผ่านการอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก

ปีงบประมาณ ที่จัดอบรม	ผู้เข้าอบรม (ราย)	คะแนนเฉลี่ยการประเมินความรู้			
		คะแนนเฉลี่ย ก่อนอบรม	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย หลังอบรม	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2563	20	4.55	0.97	9.75	0.43

ภาพชุดที่ 5 การอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก

จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืชผัก ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ (ภาพชุดที่ 6) ได้แก่ ผักบุ้งจีน ผักกวางตุ้ง ผักคะน้า แตงกวา พริกเขียว ถั่วฝักยาว ถั่วพุ่ม ผักกาดขาว และกรีนโอ๊ค โดยร่วมจัดทำปฏิทิน หรือปรับเปลี่ยนแผนในปฏิทินการผลิตพืชผัก เพื่อให้ปริมาณผลผลิตตรงตามความต้องการของตลาด ซึ่งได้นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร มาสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ปุ๋ยชีวภาพແหนແดง เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร สนับสนุนสารชีวภัณฑ์กำจัดแมลง BT 1 – DOA และไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย เพื่อป้องกันกำจัดหนอนใยผัก และด้วงหมัดผัก (สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช, 2564) รายละเอียดดังตารางที่ 6

ภาพชุดที่ 6 แปลงต้นแบบการผลิตพืชผัก ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

ตารางที่ 6 เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำมาสนับสนุนการจัดแปลงต้นแบบการผลิตพืชผัก

เทคโนโลยี	ประโยชน์	วิธีการใช้
ของกรมวิชาการเกษตร		
ปุ๋ยหมักเติมอากาศ	ปรับปรุงโครงสร้างของดิน และเพิ่มธาตุอาหารแก่พืช	ใช้อัตรา 200-500 กิโลกรัมต่อไร่
ແหนແดง	เพิ่มธาตุไนโตรเจน	ແหนແดงแห้ง 20 กรัมต่อดินวัสดุเพาะ 1 กิโลกรัม
BT 1 – DOA	ควบคุมหนอนใยผัก	- ใช้อัตรา 80-100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน - หากพบหนอนระบาดรุนแรง ควรใช้ในอัตราที่สูง และพ่นถี่ขึ้น - หลีกเลี่ยงการพ่น ในช่วง 10.00 น. ถึง 15.00 น.
ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย	ควบคุมหนอนใยผัก และด้วงหมัดผัก	- ใช้อัตรา 5-10 ถุงเพาะเลี้ยง/ไร่ พ่นทุก 10 วัน - หากพบการระบาดมาก ควรพ่นทุก 5-7 วัน
BS - DOA 24	ควบคุมโรคเหี่ยวจากเชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>	ละลาย BS - DOA 24 จำนวน 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร - แช่หัวพันธุ์หรือเมล็ด : แช่เป็นเวลา 30 นาที จากนั้นผึ่งให้แห้งก่อนนำไปปลูก - แปลงปลูก : หลังปลูก รดให้ทั่วแปลง ทุก 30 วัน เพื่อป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

จากบันทึกรายได้การจำหน่ายผลผลิตพืชผัก ในปีการผลิต 2563 และ 2564 พบว่า 5 อันดับของพืชผักที่สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มากที่สุด ได้แก่ แตงกวา ผักบุ้ง ผักกวางตุ้ง ผักกาดขาว และผักคะน้า ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างรายได้รวม 65,519 บาท 52,616 บาท 41,798 บาท 27,742 บาท และ 26,555 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตพืชผัก ในปีการผลิต 2563 และ 2564

ลำดับที่	รายได้ ปีการผลิต 2563 (บาท)	รายได้ ปีการผลิต 2564 (บาท)	รายได้รวม (บาท)
1. แตงกวา	44,894	20,625	65,519
2. ผักบุ้ง	40,090	12,526	52,616
3. ผักกวางตุ้ง	28,386	13,412	41,798
4. ผักกาดขาว	17,014	10,728	27,742
5. ผักคะน้า	14,250	12,305	26,555

6. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตทุเรียน

ปีงบประมาณ 2564 จัดการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพ โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม 20 ราย ผลการประเมินความรู้ผู้เข้ารับการอบรม พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม 5.45 คะแนน หลังอบรม 9.75 คะแนน ซึ่งทุกรายมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 8, ภาพชุดที่ 7)

ตารางที่ 8 คะแนนความรู้ของเกษตรกรที่ผ่านการอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพ

ปีงบประมาณ ที่จัดอบรม	ผู้เข้าอบรม (ราย)	คะแนนเฉลี่ยการประเมินความรู้			
		คะแนนเฉลี่ย ก่อนอบรม	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย หลังอบรม	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2564	20	5.45	0.92	9.75	0.42

ภาพชุดที่ 7 การอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพ

จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตทุเรียนคุณภาพ ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ซึ่งประกอบด้วยทุเรียนพันธุ์การค้า จำนวน 45 ต้น และทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 22 ต้น (ภาพชุดที่ 8) โดยนำปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต และปุ๋ยชีวภาพอาร์บัสคูล่า ไมคอร์ไรซา เพื่อลดต้นทุนปุ๋ยฟอสเฟตที่ใช้ภายในแปลง และเพื่อเพิ่มคุณภาพของต้นทุเรียนในแปลงต้นแบบ ให้มีระบบรากที่แข็งแรงในการหาอาหาร (กรมวิชาการเกษตร, 2548) ซึ่งปุ๋ยชีวภาพทั้ง 2 ชนิดนี้ เป็นเทคโนโลยีจากงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตร (ตารางที่ 9) ส่วนการเข้าทำลายของศัตรูพืช พบการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่า คือ มีลักษณะเปลือกแตก มีเมือกเยิ้มออกมาจากส่วนเปลือกของต้นที่แตก เมื่อถากเปลือกส่วนที่แสดงอาการ เนื้อไม้จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง ส่วนมากพบอาการบริเวณโคนต้น จึงแนะนำการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรค และแนะนำให้ปรับพื้นที่เป็นแบบนั่งแท่นหรือยกสูง เพื่อยกระดับของรากทุเรียนให้พ้นจากระดับน้ำ และกำจัดวัชพืชใต้โคนต้นทุเรียน ตัดแต่งทรงพุ่มทุกปีให้โปร่งและโล่ง แสงแดดส่องถึงโคนต้นเพื่อลดความชื้น

ภาพชุดที่ 8 แปลงต้นแบบการผลิตทุเรียนคุณภาพ และแผนผังแปลงต้นแบบ

ตารางที่ 9 เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำมาสนับสนุนการจัดแปลงต้นแบบการผลิตทุเรียนคุณภาพ

เทคโนโลยี	ประโยชน์	วิธีการใช้
ของกรมวิชาการเกษตร		
ปุ๋ยชีวภาพ	เพิ่มความเป็นประโยชน์	- ใช้อัตรา 50-100 กรัมต่อต้น (ต้นอายุ 1-3 ปี)
ละลายฟอสเฟต	ของฟอสฟอรัสในดิน	- ใช้อัตรา 100-200 กรัมต่อต้น (ต้นอายุมากกว่า 3 ปี) - คลุกผสมกับปุ๋ยอินทรีย์ โรยรอบทรงพุ่ม แล้วกลบดินทันที
ปุ๋ยชีวภาพ	- ช่วยการดูดธาตุอาหารของรากพืช	ใช้อัตรา 10 กรัมต่อต้น
อาร์บัสคูล่า ไมคอร์ไรซา	- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมี - ป้องกันโรคทางราก	โรยรอบทรงพุ่มหรือบริเวณรากฝอย แล้วกลบดิน

จากบันทึกการเจริญเติบโตที่ค่าเฉลี่ยอายุ 4 ปี ของทุเรียน พันธุ์การค้า และ พบว่า มีความสูงต้น เส้นรอบวงที่ ความสูง 60 เซนติเมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 420.60 เซนติเมตร 41.62 เซนติเมตร และ 366.80 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนทุเรียน พันธุ์พื้นเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 458.88 เซนติเมตร 46.44 เซนติเมตร และ 382.90 เซนติเมตร ตามลำดับ (ตารางที่ 10, ภาพชุดที่ 9)

ตารางที่ 10 ข้อมูลการเจริญเติบโตของทุเรียน จากแปลงต้นแบบภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

รายการ	ทุเรียน พันธุ์การค้า	ทุเรียน พันธุ์พื้นเมือง
ค่าเฉลี่ยอายุ (ปี)	4	4
ค่าเฉลี่ยความสูงต้น (เซนติเมตร)	420.60	458.88
ค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงที่ความสูง 60 เซนติเมตร (เซนติเมตร)	41.62	46.44
ค่าเฉลี่ยเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม (เซนติเมตร)	366.80	382.90

ภาพชุดที่ 9 การบันทึกการเจริญเติบโตของทุเรียนในแปลงต้นแบบ

7. ติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง และจัดเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลการดำเนินงาน

ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ จะมีการติดตามงาน เยี่ยมเยียน และให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อย่างต่อเนื่อง และจัดเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลการดำเนินงาน ซึ่งพบว่าในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช สามารถสร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อย่างต่อเนื่องทุกเดือน โดยในปีการผลิต 2561 ถึง ปีการผลิต 2564 มีรายได้รวมจากการผลิตก่อนเชื้อเห็ด จากผลผลิตเห็ดสด/เห็ดแปรรูป จากผลผลิตข้าวโพดหวาน และผลผลิตพืชผัก เป็นเงิน 65,606 บาท 583,921 บาท 181,584 บาท และ 1,665,154 บาท ตามลำดับ รวมรายได้ทั้งสิ้น 2,496,265 บาท (ตารางที่ 11) ซึ่งรายได้ส่วนนี้ เป็นรายได้ส่วนสำคัญที่ทางโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ นำไปจ้างพนักงาน-แรงงานในพื้นที่ และใช้เป็นต้นทุนในการจัดการผลิตพืชในฤดูกาลผลิตปีต่อไป

ตารางที่ 11 ข้อมูลผลผลิตและรายได้ จากการดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

ปีการผลิต	ก่อนเชื้อเห็ด		เห็ดสด/เห็ดแปรรูป		ข้าวโพดหวาน		พืชผัก	
	ผลผลิต (กอน)	รายได้ (บาท)	ผลผลิต (กิโลกรัม)	รายได้ (บาท)	ผลผลิต (กิโลกรัม)	รายได้ (บาท)	ผลผลิต (กิโลกรัม)	รายได้ (บาท)
2561	3,765	26,680	2,529.00	156,045	1,893.00	41,000	12,576.10	476,630
2562	477	4,056	1,450.07	88,486	2,224.00	51,765	13,454.70	442,628
2563	1,816	17,760	2,674.30	165,630	1,475.00	40,710	11,515.49	398,067
2564	1,719	17,110	2,804.20	173,760	1,924.34	48,109	10,094.00	347,829
รายได้รวม (บาท)	-	65,606	-	583,921	-	181,584	-	1,665,154
รวมทั้งสิ้น (บาท)	2,496,265							

8. ตรวจสอบรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

จากการสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ สนับสนุนปัจจัยการผลิต และร่วมพัฒนาการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต รวมถึงการมุ่งเน้นผลผลิตได้มาตรฐานเป็นยอมรับ จึงได้พัฒนาการผลิตพืชตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) โดยปัจจุบันผลผลิตของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวนทั้งสิ้น 14 ชนิดพืช คิดเป็นพื้นที่รวมทั้งสิ้น 3 ไร่ ได้แก่ ใฝ่หวาน ผักกวางตุ้งฮ่องเต้ ผักกวางตุ้งดอก กรีนโอ๊ค ผักกาดขาว ผักกาดหอม ถั่วฝักยาว ถั่วพุ่ม แตงกวา ผักกวางตุ้งใบ ผักบู่ เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม และดอกแค (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ข้อมูลชนิดพืชที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	วัน/เดือน/ปี ที่ขอการรับรอง	วัน/เดือน/ปี ที่หมดอายุ
ใฝ่หวาน	0.5	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ผักกวางตุ้งฮ่องเต้	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ผักกวางตุ้งดอก	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
กรีนโอ๊ค	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ผักกาดขาว	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ผักกาดหอม	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ถั่วฝักยาว	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ถั่วพุ่ม	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
แตงกวา	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ผักกวางตุ้งใบ	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ผักบู่	0.1	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
เห็ดนางฟ้า	0.5	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	วัน/เดือน/ปี ที่ขอการรับรอง	วัน/เดือน/ปี ที่หมดอายุ
เห็ดนางรม	0.5	17 มีนาคม 2561	16 มีนาคม 2566
ดอกแค	0.5	18 เมษายน 2562	17 เมษายน 2567
รวมพื้นที่ (ไร่)	3	-	-

9. พัฒนาการตลาด

ในส่วนของการจำหน่ายผลผลิต โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มีร้านค้าจำหน่ายผลผลิต อยู่บริเวณด้านหน้าประตูทางเข้าของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ซึ่งทางกรมวิชาการเกษตร ได้ร่วมจัดทำปฏิทิน หรือปรับเปลี่ยนแผนในปฏิทินการผลิตพืช และได้นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร มาสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มชนิด เพิ่มปริมาณ เพิ่มคุณภาพของผลผลิตให้สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของตลาด

นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำเพิ่มเติม ในการประชาสัมพันธ์การจำหน่ายผลผลิต ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook และ Line เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด และแนะนำการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด กับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อื่นๆ เช่น โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อำเภอเบตง ซึ่งมีร้านค้าของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อยู่ในตลาดเทศบาลอำเภอเบตง แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจำนวนมาก การเชื่อมโยงโดยนำผลผลิตที่ต่างชนิด และไม่ทับซ้อนกันไปร่วมวางจำหน่าย จะเป็นการกระจายสินค้าที่ดี สามารถเพิ่มช่องทางการตลาดได้ แต่ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้การเชื่อมโยงยังไม่เห็นผลที่ชัดเจน

10. เชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญด้านการเกษตรของรัฐบาล

ด้วยที่ตั้งของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อยู่บริเวณใกล้เคียงกับที่ทำการของแปลงเกษตรกรต้นแบบโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และทำการของกลุ่มเกษตรกรโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งทั้ง 2 โครงการ เป็นนโยบายสำคัญด้านการเกษตรของรัฐบาล กรมวิชาการเกษตรจึงสนับสนุน/ส่งเสริมให้เกษตรกรสมาชิกโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ เข้าไปศึกษา ดูงาน หาองค์ความรู้เพิ่มเติม จากวิทยากร และฐานการเรียนรู้ของกรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

11. ขยายผลสู่แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร

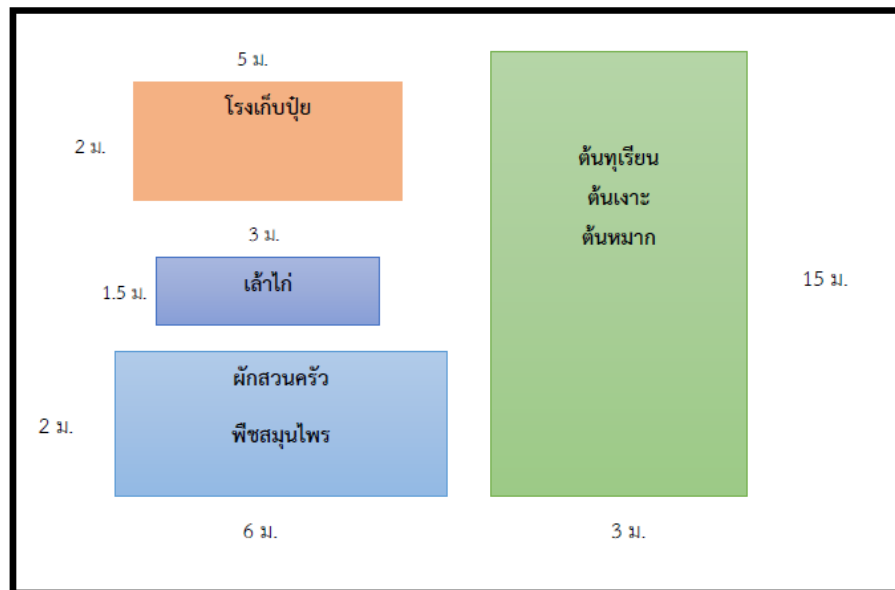
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชที่มีคุณภาพ สู่แปลงเกษตรกรในพื้นที่ จึงร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ คัดเลือกเกษตรกรแปลงต้นแบบ โดยสนับสนุนองค์ความรู้ เพื่อขยายผลเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พร้อมทั้งติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง จำนวนรวมทั้งสิ้น 4 ราย โดยเริ่มต้นการขยายผลฯ ในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 2 ราย และในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 2 ราย ดังนี้

1. ปีงบประมาณ 2564

1.1) นายจรัส เทพรักษ์

- เลขบัตรประจำตัวประชาชน : 3-9598-00086-20-6
- ที่อยู่ : 23/2 หมู่ 5 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- เบอร์โทร : 089-596-3633

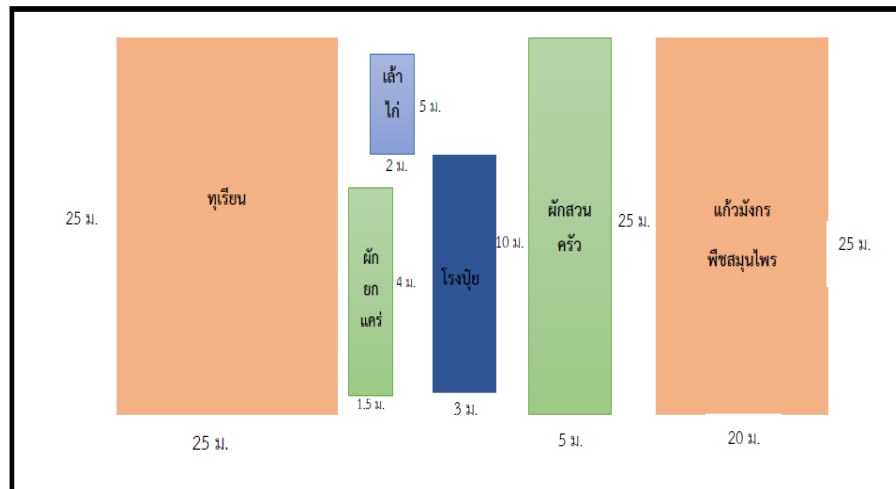
- พื้นที่ : 1 ไร่
- พิกัดทางภูมิศาสตร์ X : 742642 Y : 680715
- เทคโนโลยีที่ขยายผล : (1) เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพ
(2) เทคโนโลยีการผลิตพีชฝัก
(3) เทคโนโลยีการผลิตพีชสมุนไพรมะพร้าว
(4) ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต
(5) ปุ๋ยชีวภาพอาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซา
(6) แหนแดง
(7) BS-DOA 24
(8) ไล่เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย
- รายได้จากแปลงต้นแบบ : ประมาณ 4,000 บาทต่อเดือน

ภาพชุดที่ 10 แผนผังแปลง และการติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ นายจรัส เทพรักษ์

1.2) นายประวิทย์ จันทรกุล

- เลขบัตรประจำตัวประชาชน : 3-9504-00005-64-2
- ที่อยู่ : 292 หมู่ 1 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- เบอร์โทร : 095-136-4872
- พื้นที่ : 1 ไร่
- พิกัดทางภูมิศาสตร์ X : 742149 Y : 681910
- เทคโนโลยีที่ขยายผล : (1) เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพ
(2) เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก
(3) เทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร
(4) ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต
(5) ปุ๋ยชีวภาพอาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซา
(6) แหนแดง
(7) BS-DOA 24
(8) ไล่เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย
- รายได้จากแปลงต้นแบบ : ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน

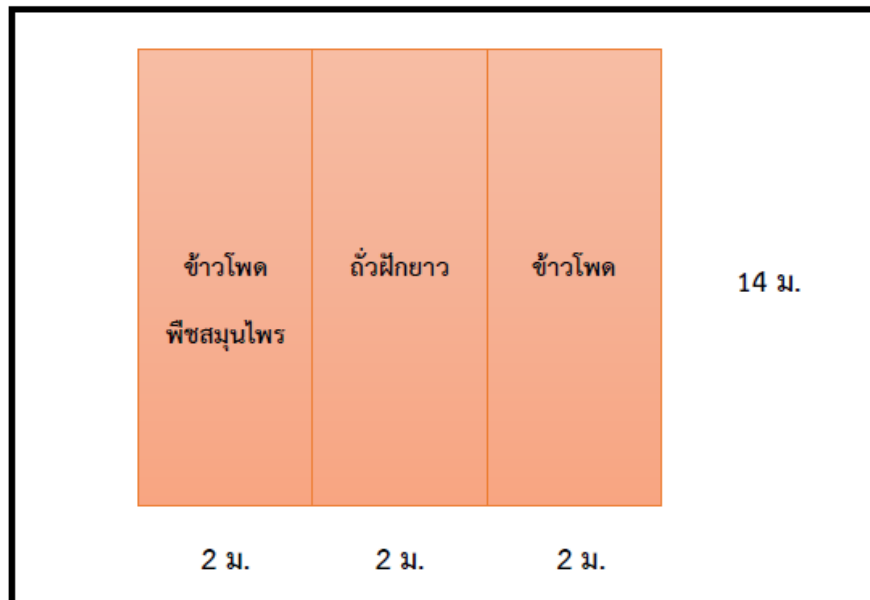

ภาพชุดที่ 11 แผนผังแปลง และการติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ นายประวิทย์ จันทรกุล

2. ปีงบประมาณ 2565

2.1) นางสาวจรรุวัฒน์ สุวรรณไตรย์

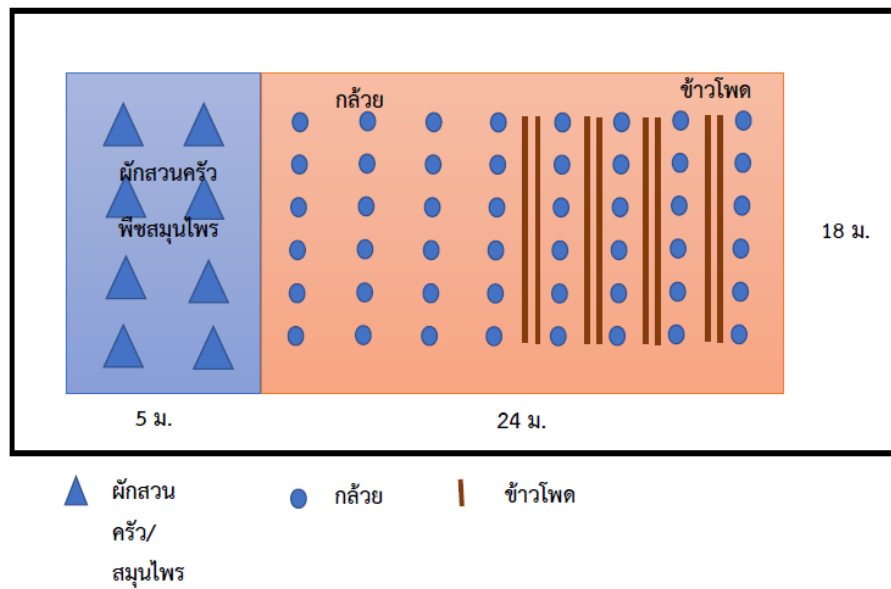
- เลขบัตรประจำตัวประชาชน : 3-490500082-40-6
- ที่อยู่ : 27/1 หมู่ 7 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- เบอร์โทร : 091-312-4158
- พื้นที่ : 0.5 ไร่
- พิกัดทางภูมิศาสตร์ X : 742243 Y : 681379
- เทคโนโลยีที่ขยายผล : (1) เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน
(2) เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก
(3) เทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร
(4) แหนแดง
(5) BS-DOA 24
(6) ไล่เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย
- รายได้จากแปลงต้นแบบ : ประมาณ 2,300 บาทต่อเดือน

ภาพชุดที่ 12 แผนผังแปลง และการติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ นางสาวจรรุวัฒน์ สุวรรณไตรย์

2.2) นางสาวประยูร ไชโย

- เลขบัตรประจำตัวประชาชน : 3-341700160-32-1
- ที่อยู่ : 346 หมู่ 1 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- เบอร์โทร : 080-629-4392
- พื้นที่ : 0.5 ไร่
- พิกัดทางภูมิศาสตร์ X : 742204 Y : 681652
- เทคโนโลยีที่ขยายผล : (1) เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน
(2) เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก
(3) เทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร
(4) แหนแดง
(5) BS-DOA 24
(6) ไล่เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย
- รายได้จากแปลงต้นแบบ : ประมาณ 2,000 บาทต่อเดือน

ภาพชุดที่ 13 แผนผังแปลง และการติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ นางสาวประยูร ไชโย

สรุปผลการดำเนินงานและคำแนะนำ

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา เริ่มต้นจากการศึกษาความเป็นมา สำนวณสภาพพื้นที่โครงการฯ และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบปัญหาที่สำคัญของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ คือ ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด และปัญหาการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช กรมวิชาการเกษตรจึงร่วมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ วางแผนตั้งเป้าหมายการดำเนินงานประจำปี และจัดทำแผนการผลิตพืช เพื่อเชื่อมโยงการตลาด โดยกำหนดชนิดพืชที่จะร่วมกันพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิต คือ เห็ด ข้าวโพดหวาน พืชผัก และทุเรียน

การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลิตพืช เริ่มจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โดยผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม พบว่าผู้เข้ารับการอบรมทุกราย มีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น จากนั้นจัดทำแปลงต้นแบบ ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร มาสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์สงขลา พันธุ์สงขลา 84-1 ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ปุ๋ยชีวภาพอาร์บัสคูล่า ไมคอร์ไรซา ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต แหนแดง ชีวภัณฑ์กำจัดแมลง BT 1 – DOA ชีวภัณฑ์ BS-DOA 24 และไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง สายพันธุ์ไทย พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต จำนวนผลผลิต และรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต เพื่อวัดผลการดำเนินงาน พร้อมกับการติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่าการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช สามารถสร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อย่างต่อเนื่องทุกเดือน โดยในปีการผลิต 2561 ถึง ปีการผลิต 2564 มีรายได้รวมจากการผลิตก่อนเชื้อเห็ด จากผลผลิตเห็ดสด/เห็ดแปรรูป จากผลผลิตข้าวโพดหวาน และผลผลิตพืชผัก เป็นเงิน 65,606 บาท 583,921 บาท 181,584 บาท และ 1,665,154 บาท ตามลำดับ รวมรายได้ทั้งสิ้น 2,496,265 บาท

พัฒนาการผลิตพืชตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) โดยปัจจุบันผลผลิตของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวนทั้งสิ้น 14 ชนิดพืช คิดเป็นพื้นที่รวมทั้งสิ้น 3 ไร่ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด ร่วมกับการประชาสัมพันธ์การจำหน่ายผลผลิต ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook และ Line แนะนำการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด กับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อื่นๆ เช่น โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อำเภอเบตง นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญด้านการเกษตรของรัฐบาล เช่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชที่มีคุณภาพ สู่แปลงเกษตรกรในพื้นที่ จึงร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ คัดเลือกเกษตรกรแปลงต้นแบบ เพื่อขยายผลเทคโนโลยีการผลิต ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โดยสนับสนุนองค์ความรู้ พร้อมทั้งติดตามให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นการขยายผลฯ ในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 2 ราย และในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 2 ราย จำนวนรวมทั้งสิ้น 4 ราย ซึ่งแต่ละรายสามารถรายได้จากแปลงต้นแบบ ประมาณ 2,000-4,000 บาทต่อเดือน

การนำไปใช้ประโยชน์ / การขยายผล

สมาชิกโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และเกษตรกรในพื้นที่ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว รวมถึงสร้างภูมิคุ้มกันในด้านความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) และยังสามารถนำผลผลิตไปจำหน่าย ณ ร้านค้าของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนพืชผัก ที่ใช้ในการบริโภคประจำวัน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. 2548. เอกสารวิชาการ **ปุ๋ยชีวภาพ และผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพ**. สำนักงานเลขานุการกรม กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 43 หน้า.

กรมวิชาการเกษตร. 2559. **การพัฒนาระบบเติมอากาศในการผลิตปุ๋ยหมัก เพื่อการผลิตพืชระบบเกษตรอินทรีย์**. กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ร่วมกับ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และ กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 28 หน้า.

สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช. 2564. **เอกสารวิชาการ ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช**. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 240 หน้า.